

Tép Bò

Trần Ngọc Hiếu

Hồng biết tép bò có nguồn gốc từ đâu? Nhưng nếu mưa xuống ruộng ngập nước, lúa lên cao là có tép bò. (Có nơi gọi là tép rong). Nhưng dân vùng ven Cholon đặc biệt là xóm Phú Định thì gọi tép bò.

Hồi đó năm 1970-1971 buổi sáng tụi tôi đi học, tan trường 11g30 về đến nhà 12 giờ hơn một chút. Buồng cặp lúa vôi tô cơm, nhiều khi cơm chưa kịp tiêu trong bao tử là cả đám í ới gọi nhau đi tìm kiếm trò chơi cho cái buổi chiều. Trong rất nhiều trò chơi quậy phá tốt hay không tốt lắm của tuổi hoa niên, là thú vui đi kéo lưới, số là tôi có một ông cha nuôi người Phúc Kiến nhà ở đường Gia Phú Q6. Ông hành nghề mua bán bao bố cũ ở dốc cầu Palicao, nghề này làm chơi mà ăn thiệt, một vốn mà hồng biết bao nhiêu là lời, người Hoa họ hành nghề buôn đồ nát, nhưng trái lại thì hốt tiền lành. Biết bao nhiêu đại phú đi lên bằng nghề thu mua đồ nát. Dân gốc Saigon mình gọi ve chai. Saigon có Hui Bon Hoa tức là Chú Hoả. Chợ Lớn thì có Quách Đàm tức là ông Thông Hiệp chủ chợ Chợ Lớn Mới (sau năm 75 mới gắn tên chợ Bình Tây). Chịu chơi đến nỗi cất nguyên cái chợ rồi hiến cho luôn chính phủ. Nghe nói chính phủ Trung Hoa thời đó cấm dòng họ ông về Tàu.

Ông cha nuôi thương tôi lắm, muốn gì chịu nấy, mua cho tôi nguyên một cây lưới kéo bằng nhợ nylon cỡ 10 ly. Cao gần 1m80 chiều dài đầu khoảng 4 đến 5m. Hôm nào siêng thì lên cầu Mỹ Thuận ùn xuống sông kéo dài dài về gần đến nhà, thì nước cũng vừa trở lớn. Ngày nào kéo cá thì nấu cháo ăn với chuối cây non, rau muống đồ trồng từng giề cặp mé sông hàng hà sa số. Hôm nào nghịch nước, thì lên một cái hồ khá lớn, tầm một hai mẫu đất, nằm sát cạnh tường rào hăng sơn Huê Phát. Hồ này nước sâu khoảng 1,5m. Nó là hồ nước mưa thiên nhiên nên nước rất ư là lạnh, mà hồi nhỏ hồn nhiên gọi là lạnh teo bugi. Phía dưới đáy hồ là đất sét. Đám tụi tôi hồi đó gồm tôi, Sĩ Dũng (giờ có vợ ở Cần Giuộc). Siêu (mất 3 năm) Cu lớn (giờ ở Phú Quốc) Cu Hí (không biết về đâu) 2 anh em A Lèng, A Ký (đều mất hết), Cu Nhỏ, Ba Siêng, Lý, A Sừng, Tư Lùng (anh của Năm Siêu).

Chỉ cần mang lưới lên kéo hơn một tiếng đồng hồ là được tép gần đầy xô nhựa loại 10 lít. Tép bò này là tép bò thiên nhiên, hồng biết từ đâu mà có, vì cái hồ này lọt thỏm vào chính giữa khu đất, một bên chữ L là tường rào hăng sơn và con đường đất đỏ nay là đường Trần Văn Kiểu P10-Q6. Một bên chữ L là đất trống toàn là cây tranh (loại rễ nấu nước sâm, lá thì máy quán cà phê mua về làm chòi). Cái hồ lọt thỏm bên trong hoàn toàn kín đáo và vắng vẻ, xung quanh là ruộng, xa xa mới có một hai căn nhà lẻ tẻ, phần nhiều là nhà lá. Của một vùng đất nửa quê, nửa thành của vùng ven Đô Thành Saigon hoa lệ.

Đám tụi tôi hồi đó thằng nào cũng khoái màn ăn sống tép bò. Hễ kéo lưới lên bờ để hốt tép vô xô, là tụi tôi ưa lựa những con mập ừ, ú na, ú nần nắm bóp cái đầu bỏ, còn lại nguyên thân hình con tép bò là nhai ngồm ngoảm nó ngọt vô cùng. Hồi đó hồng biết đưa nào bày đầu, món ăn tép bò sống, lâu quá rồi cũng không còn nhớ được. Ban đầu còn ghê, còn gớm nhưng ăn thử riết rồi cũng thấy ngon, thấy lạ nên lại đam ghiền, cả đám thằng nào cũng biết ăn. Nhiều hôm xách xô tép bò về nhà, mà nó vẫn còn nhảy soi soi, biểu diễn bắt một con bỏ vô miệng nhai ngon lành, mấy chị, mấy dì trong xóm nhắm mắt, lắc đầu, rùng vai tỏ ra gớm, đám tụi tôi khoái tĩ cười xoà.

Sau năm Mậu Thân 1968 người ta đồn trong đợt 2 hay đợt 3 gì đó, mấy ông chết trong hăng sơn khá nhiều, mà không biết có thật hay không, thời đó báo chí Saigon đăng tin và hình nói là tướng TĐ (Bắc Việt) chết tại hăng sơn Huê Phát, ai ngờ sau năm 75 ông ta còn sống. Đám tụi tôi và dân khu hăng sơn, hăng chén chỉ thấy thực tế là nguyên một toà nhà 1 trệt 3 tầng lầu chi chít dấu đạn bom, đổ sập nằm ngổn ngang hiện sờ sờ ra trước mắt. Ban đầu cũng hơi sờ sợ. Nhưng vì tép bò mà làm gỏi đủ đủ ăn cũng ngon, nhất là cuốn bánh tráng. Nên vì cái ăn, át bớt đi phần nào sợ hãi. Dù rằng những năm 70-71 khu vực hăng sơn rất ư là vắng vẻ, thừa thớt người qua lại. Chưa kể nơi đầu đường phía bên hăng chén (nay là ngã tư Lý Chiêu Hoàng - Trần Văn Kiểu) còn có hai ngôi mộ của hai ông VC hồi chánh bị xử tử hồi tết 1968 nằm nửa trên bờ, nửa nằm dưới mép ruộng. Trông còn rờn rợn âm u hơn.

Đó là nói về tép bò, còn về đu đủ thì mấy đứa phải đạp xe lên gần đến nhà thờ Bảy Vàng, gần cầu Mỹ Thuận có nguyên một bãi rác lộ thiên, có hai cây đu đủ quá trời nhiều trái, mà hai cây này thấp tè chưa tới 2m mà trái xum xuê to tổ bố một trái nặng chừng hơn 2kg. Hai cây này nằm phía trong hàng rào kẽm gai, nên phải bò chui vô hái, hái xong mới chui ra ngoài rồi mới vạch rào chui ra. Mà hồi đó phá phách thì phá thật, nhưng

không có tính tham lam, dù là cây hoang vắng chủ nhưng đám tụi tôi chỉ hái một đến hai trái đủ làm gỏi mà thôi, chớ không thèm hái cho cố sát ăn không hết rồi về bỏ. Dù thời đó đám tụi tôi cũng bị xóm giềng xếp vào hàng “lưu linh, lưu địa”!

Hãng sơn sau 3 lần đổ nát, phé tích không còn. Nhưng dư âm chắc sẽ còn vang vọng mãi. Cái hồ nước chứa tép bò nay là những dãy phố lầu nguy nga tráng lệ. Con đường đất đỏ hồi xưa là hẻm 84/45 nay là đường Trần Văn Kiểu, con đường chính, nhiều người qua lại dập diu nhất của khu dân cư Bình Phú 2. Chỉ có đám bạn hồi xưa đũa mất, đũa còn, mà kẻ đầu non người cuối bãi. Nếu gặp nhau rồi hông biết có ngưng ngưng khi gọi lại mây tao, khi mà trên đầu đũa nào cũng ít nhiều có hai thứ tóc...

Trần Ngọc Hiếu
Salut Saigon, Salut les Copains